

УДК 327.5

ОСОБЛИВОСТІ СУЧАСНИХ КОНФЛІКТІВ В КОНТЕКСТІ НООСФЕРНОЇ КОНЦЕПЦІЇ В. ВЕРНАДСЬКОГО

© Т. І. Сергієнко

В даній статті розглянуто теоретичні аспекти ноосферної концепції В.Вернадського. Досліджено сутність та значення конфлікту. Запропоновано рекомендації щодо попередження конфліктів на державному рівні, їх профілактики та послаблення. Також розглянуто теоретичні аспекти ноосферної концепції В. Вернадського. Досліджена сутність і значення конфлікту. Запропоновані рекомендації щодо попередження конфліктів на державному рівні, їх профілактики та послаблення.

***Ключові слова:** ноосфера, біосфера, держава, конфлікт, політичний конфлікт, внутрішньополітичний конфлікт, політика, відносини, інтереси, концепція ноосферного розвитку.*

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими чи практичними завданнями

Ноосферна концепція В. Вернадського ставить своєю метою реалізувати ідею про розвиток гармонійних відносин людської життєдіяльності на основі знання, релігії і філософії. Одним із основних вимог для створення та існування біосфери є умова виключення війн із життя суспільства. Світова спільнота намагається не допустити світової війни, але локальні війни які відбуваються в різних куточках світу все ще забирають життя багатьох людей.

Реалії сьогодення свідчать, що основною причиною деструктивних явищ які відбуваються як в середині держав так і за їх межами та призводять до війн є сфера політики. Тобто джерело конфліктності, в порівнянні з іншими сферами суспільного життя, криється в самій природі політичних відносин як відносин влади, заснованих на пануванні одних і підпорядкуванні інших, на переважанні одних людей та їх інтересів над іншими, що загрожує зіткненнями і протиборством.

Розглядаючи сучасні уявлення деструктивних явищ які відбуваються сьогодні в державі та призводять до політичних конфліктів зазначимо, що вони є результатом тривалої еволюції ідей про конфлікти в сферах суспільної життєдіяльності.

Отже, актуальність обраної теми обумовлена збільшенням кількості та посиленням інтенсивності політичних конфліктів, які найчастіше функціонують із застосуванням збройного насильства. Тож, проблема політичних конфліктів потребує переосмислення існуючих загроз безпеки. Більш того, потрібне постійне уточнення і прогнозування небезпек і загроз виникнення збройної політичної конфронтації.

На думку А. Гуменюк, дослідження проблем державної безпеки є необхідним для пізнання особливостей соціально-економічного розвитку держави у процесі системної трансформації, в умовах послаблення позицій

України в політичній, економічній і військовій сферах та прагненні промислово розвинених країн і крупних міжнародних корпорацій використати існуючу ситуацію у своїх економічних і політичних інтересах [6, с.19].

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми, на яку спирається автор

Проблеми конфлікту досліджують українські психологи, вчені. Чимало уваги вивченню конфліктних ситуацій та їх подоланню приділяють Н. Грішина, О. Донченко, В. Воронкова, А. Ішмуратов, М. Пірен, Т. Титаренко, Н. Чепелєва. Зокрема, практичне дослідження сутності та природи внутрішньоособистісних конфліктів зроблено в роботах Л.Бурлачука, Н.Максимової, Л.Орбан-Лембрик. Зв'язок внутрішньоособистісних конфліктів з проблемами професіоналізації особистості викладено в дослідженнях І. Ващенко, Л. Карамушки, Н. Коломінського, Г. Ложкіна, Н. Пов'якель. Також, значний внесок у розробку проблеми внесли В. Василюк, О. Калмикова, В. Зігерт, Л. Ланге, О. Леонтєв, О. Лурія, Е. Мелібруд, В. М'ясищев, Л. Петровська, А. Петровський, І. Пономарьов. Питання, пов'язані з вирішенням корпоративних конфліктів, частково висвітлювали такі вітчизняні вчені-правознавці: Г. Аболонін, С. Алексєєв, В. Грибанов, Н. Кузнєцова, О. Курбатов, С. Могилевський, А. Пилипенко, В. Попов, Ю. Тихомиров, О. Янкова та інші, а також науковці в галузі конфліктології: Г. Ложкін, Н. Пов'якель, М. Цюрупа та інші. Особлива увага акцентується на сутнісних характеристиках безпеки на основі аналізу чинників безпеки, класифікації загроз економічній та політичній безпеці та механізмів їх локалізації. Зазначені проблеми відображені в працях В. Андрійчука, І. Бінька, О. Власюка, З. Варналія, В. Горбуліна, М. Єрмошенка, Я. Жаліла, А. Качинського, Т. Ковальчука, А. Мокія, В. Мунтіяна, Г. Пастернака-Таранушенка, А. Сухорукова, Ю. Харазішвілі, В. Шлемка та зарубіжних науковців Л. Абалкіна, Г. Вечканова, А. Гранберга, С. Єчмакова, А. Колосова, В. Котилка, А. Кукліна, Є. Олейнікова, А. Татаркіна, В. Тамбовцева, В. Сенчагова, Л. Брауна, Б. Бузана, Х. Мауля, Х. Мальгрема, Х. Моргензана, Л. Мієрі, М. Цілінські.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується стаття. Проблемна ситуація

Реалії сьогодення свідчать, що майже не існує праць, де б висвітлювався ноосферний підхід до вирішення конфліктних ситуацій, особливо через їх різноманітність та непередбачуваність. Для більшості людей мрія про гармонійну атмосферу так і залишається мрією, а вирішення конфліктних ситуацій як на державному так і на міжособистісному рівні часто залишається на рівні скарг і взаємних звинувачень.

Мета наукового дослідження - розглянути генезис політичних конфліктів сучасності в контексті ноосферної концепції В.Вернадського.

Дана мета реалізується в наступних задачах:

- розглянути ноосферну концепцію В.Вернадського;
- розкрити сутність терміну конфлікт;
- дослідити особливість політичних та воєнних конфліктів;

- розглянути механізми протидії політичних конфліктів.

Обґрунтування проблеми

Досліджуючи особливості політичних та воєнних конфліктів, слід зазначити, що термін "конфлікт" походить від латинського слова "conflictus", що у точному перекладі означає "зіткнення", а в довільному - "протидія", "протиборотство" [9, с.81]. Сьогодні виокремлюють різні визначення конфлікту, але всі вони підкреслюють наявність протиріччя, яке приймає форму розбіжностей, якщо мова йде про взаємодію людей. Конфлікти можуть бути прихованими або явними, але в основі їх лежить відсутність згоди. Тому визначимо конфлікт як відсутність згоди між двома або більше сторонами - особами або групами.

Відсутність згоди обумовлена наявністю різноманітних думок, поглядів, ідей, інтересів, точок зору і т.д. Однак вона, як вже зазначалося, не завжди виражається у формі явного зіткнення, конфлікту. Це відбувається тільки тоді, коли існуючі суперечності, розбіжності порушують нормальну взаємодію людей, перешкоджають досягненню поставлених цілей. В цьому випадку люди просто змушені будь-яким чином подолати розбіжності і вступають у відкриту конфліктну взаємодію. У процесі конфліктної взаємодії його учасники отримують можливість висловлювати різні думки, виявляти більше альтернатив при ухваленні рішення, і саме в цьому полягає важливий позитивний сенс конфлікту. Тож, термін "конфлікт" можна визначити як зіткнення протилежних інтересів і поглядів, напруження і крайнє загострення суперечностей, що призводить до активних дій, ускладнень, боротьби, що супроводжуються складними колізіями.

Щодо визначення терміну "Політичний конфлікт", то зазначимо, що це гостре зіткнення протилежних сторін, обумовлене спільним виявом різних інтересів, поглядів, цілей у процесі боротьби за владу, перерозподілу і використання політичної влади, оволодіння ключовими позиціями у владних структурах та інститутах, завоювання права на вплив або доступ до прийняття рішень, про розподіл влади і власності в суспільстві. Саме в політичній сфері відбуваються найгостріші конфлікти між індивідами і соціальними групами. Політика, з одного боку, діяльність з попередження і вирішення конфліктів. З іншого боку, політика - засіб провокування конфліктів, оскільки вона зв'язана з боротьбою за володіння владою. Технологія і практика управління конфліктами визначаються не тільки загальними правилами, але і соціально-економічним, політичним станом суспільства, історичними, національними, релігійними і культурними особливостями [13, с.163].

Одним із різновидів політичних конфліктів можна вважати взаємовідносини, що виявляються в протистоянні політичних інтересів. Вони поділяються на інституціоналізовані та позайнституціоналізовані. Відповідно конфлікти характеризуються як загальні, широкі за позиціями конфронтації, комплексні та відповідно вузькі як компоненти перших. Відкрите обговорення проблем в суспільстві може послабити інтеграцію, привести до конфлікту точок зору і інтересів, але замовчування проблем не є ефективним способом

уникнення конфліктів. За соціальною функцією конфлікти поділяють на конструктивні (наприклад, легітимні форми соціального протесту) та деструктивні (руйнівні), пов'язані з силовою протидією конфліктуючих сторін. Конструктивні конфлікти є інтегруючими, а деструктивні навпаки дезінтегрують суспільство [12, с. 84].

Хоча конфлікти здебільшого носять негативний характер, з конфліктами, як явищем неминучим, не треба боротися. Ними треба управляти. Правильно організована конфліктна взаємодія – це вірний, хоча і не легкий шлях до згоди. Специфіка конфлікту полягає у тому, що він є контрпродуктивним, в процесі його дії ускладнюються або і взагалі унеможливаються функції відтворення та виробництва матеріальних і духовних цінностей. Тому конфлікт входить у протиріччя із політикою, так як її основним показником є прийняття рішень, що безумовно базується на узгодженій взаємодії людей.

Щодо політики ноосферного світорозуміння, то воно виникає на основі світоглядної культури, та означає, що політика визначається сферою розуму, моралі та справедливості, базується на науково-раціональній і морально-справедливій основі, на ноосферних підходах до розвитку суспільства [3, с.13]. Ноосфера це новий емоційний стан біосфери, при якому розумна діяльність людини стає вирішальним чинником її розвитку. Для ноосфери характерна взаємодія людини і природи: зв'язок законів природи із законами мислення і соціально-економічними законами. Отже, ноосфера, за В.Вернадським, вимагає якісно іншого підходу до будь-яких процесів які відбуваються в суспільстві: глобального управління планетарними процесами єдиної розумної волі [5, с.71]. Цей шлях веде до ідей без конфліктного співіснування та без воєн. Але є всі підстави стверджувати, що сьогодні глобальна ситуація, стосовно безпеки, змінилася докорінно; вона характеризується завершенням "холодної війни", становленням нової моделі світового порядку. Парадокси глобалізації не випадково є предметом гострих теоретичних суперечок, оскільки неоднозначність процесів, що розгортаються, неминуче відбивається на уявленнях про них. Зазначимо, що, глобалізація – вельми суперечливий процес, що несе не тільки прогрес людству, але і кидає йому серйозний виклик і створює нові загрози економічної, соціальної і політичної безпеки цілих держав і окремих індивідів. Це означає, що необхідно концентрувати зусилля на переході до глибшого і детальнішого аналізу проявів процесів глобалізації на галузевому рівні, щоб згодом синтезувати набуті результати на загальноекономічному рівні.

Отже, реалії сьогодення свідчать, що старі загрози зникли, проте замість них з'явилися нові, часом значно не безпечніші. У багатьох регіонах поширилось міждержавне суперництво на регіональному і місцевому рівнях, що зумовлює посилення небезпеки виникнення локальних війн і воєнних конфліктів, більшість з яких набирають форм збройного протистояння. В умовах зростання незадоволення, агресивних настроїв виникає загроза не тільки політичній стабільності, а загроза існування держави [11,с.43]. Тож,

воєнні конфлікти становлять сьогодні одну з основних загроз як для національної, так і для міжнародної безпеки.

В міжнародній юридичній практиці термін "війна" поступово замінюється відносно новим поняттям - "збройний конфлікт". Термін "міжнародний збройний конфлікт" вперше був застосований в Женевській конвенції 1949 року і, як відзначають Н. Арцибасов і С. Єгоров, ознака "збройний" характеризується застосуванням зброї проти іншої воюючої сторони, тому конфлікт неможливо назвати "збройним", якщо не застосовується зброя; без цієї ознаки поняття "збройний конфлікт" втрачає свою специфіку [1, с. 33 - 32]. В. Дяченко, М. Цюрупа, П. Шумський вважають, що термін "воєнний конфлікт" значно ширший, ніж поняття "війна"; він охоплює "...всі види організованих форм збройних сутичок соціальних сил як всередині держави, так і на міждержавному рівні, або між коаліціями держав, які характеризуються достатнім рівнем керованого насильства, переходом від мирних до мілітарних способів життєдіяльності з неминуче широким порушенням прав та свобод населення" [7, с. 30]. Автори відносять поняття "війна" до різновиду воєнного конфлікту і зазначають, що за своєю формою вона є видом збройного конфлікту [7, с. 25].

Зазначимо, що переважна більшість дослідників, даної проблеми, лише у загальних рисах позначають межу між локальними війнами і воєнними конфліктами, зближуючи ці нетотожні форми збройного насильства. За своїм соціально-політичним і стратегічним змістом будь-яка війна є воєнним конфліктом, але не кожен конфлікт є війною. Різницю між ними можна визначити, використовуючи критерії якісного аналізу. Йдеться, перш за все, про "ступінь залучення армії і суспільства до воєнного зіткнення" [10, с.5]. С. Кульчицький, зазначає, що для воєнного конфлікту характерне виникнення особливого стану тільки збройних сил (чи певної їх частини) і, можливо, "незначної частини економіки держави" [2, с. 12]. Безумовно, якісні критерії рівневого поділу локальних війн і воєнних конфліктів повинні бути доповнені кількісними (просторовий розмах військових дій, кількість сил, тривалість, інтенсивність, діапазон застосованої зброї, форми і способи бойових дій тощо). Воєнні конфлікти характеризуються порівняно невеликими просторовими межами (окремий географічний район). Збройне протиборство ведеться, як правило, в прикордонних зонах, в окремих районах, на острівних територіях тощо. В них беруть участь тактичні, оперативно-тактичні, оперативні (в окремих випадках оперативно-стратегічні) з'єднання збройних сил, як правило, без проведення мобілізаційних заходів.

Крім того, якщо локальні війни мають переважно коаліційний характер, то у воєнних конфліктах союзники двох протиборчих сторін, як правило, участі не беруть, а якщо й беруть, то не в прямій, а в опосередкованій формі, часом таємно. У воєнних конфліктах регіонально-ситуаційні політичні цілі і порівняно невеликі масштаби протиборства обумовлюють координаційний зв'язок між збройною боротьбою та іншими сферами суспільного життя. Застосування збройної сили висувається на перший план, визначає стан

воєнного конфлікту в цілому, поєднується з економічною, ідеологічною, науково-технічною, дипломатичною боротьбою. Тому в цілому воєнний конфлікт не призводить до якісної зміни стану суспільства.

Чим локальна війна напруженіша, інтенсивніша, тим більші перетворення відбуваються у всіх елементах надбудови держави і у сферах суспільного життя. З початком такої війни державні органи управління наділяються значно більшими повноваженнями, посилюється централізація влади. Ідеологічний апарат держави в значній мірі обслуговує цілі війни. Економіка перебудовується на воєнні потреби. Відбувається поступова концентрація матеріальних і духовних сил держави. Реалії сьогодення свідчать, що сучасний світ впритул підійшов до необхідності створення нового світового порядку, який буде заснований на розвитку морального гуманізованого та екологізованого розуму та пріоритеті інтересів, загальних для всього людства. Але поки що нинішні держави вперто продовжують упроваджувати в життя ідею захисту національних інтересів, що неминуче призводитиме до збільшення кількості міждержавних та внутрішньополітичних конфліктів.

У стабільних політичних системах конфлікти завжди вирішуються у спосіб консенсусу чи пошуку такого прийняттого рішення, яке відповідало б інтересам сторін-учасниць конфлікту, у спосіб взаємних поступок або поступок слабшій стороні, або тій стороні, яка зуміла довести обґрунтованість своїх вимог. Складність вирішення політичних конфліктів в умовах сьогодення пов'язана з ідентифікацією конфлікту і полягає в тому, що її можна розглядати як боротьбу між корпоративно-клановими угрупованнями в структурах влади; як колізію між реформаторами і контр реформаторами; як протистояння різних політико-ідеологічних утворень (націоналісти та інтернаціоналісти, прибічники централізованої влади та влади регіонів). Ця складність ідентифікації конфліктів визначається багатьма суперечностями та інтерпретацією цих суперечностей в свідомості учасників.

Механізми протидії політичним конфліктам в умовах сучасних цивілізаційних тенденцій передбачають, наступні дії: надання більшої політичної, юридичної або культурної автономії тим етносам, які цього домагаються чи потребують; проведення економічної та соціальної політики, направленої на підвищення рівня життя відсталих регіонів, народів чи груп населення; створення культурної інфраструктури консенсусу; збільшення квот для представників конфліктуючих етносів в органах влади; збільшення відкритості регіону, розширення зовнішніх контактів; залучення третьої сторони, так званого "третейського судді" (особливо в тих випадках, коли конфлікт набрав затяжного характеру), яким може бути якась міжнародна організація, окрема держава чи група держав; залучення до вирішення конфліктних ситуацій громадськості, яка б презентувала різні етнічні спільності, різні регіони; в тих випадках, коли врегулювання конфлікту за допомогою перерахованих механізмів та заходів неможливе, застосовується механізм так званого надзвичайного (швидкого) реагування, тобто здійснення системи заходів, яка передбачає введення надзвичайного стану на території, яка

втягнута в конфлікт, розпуск незаконних збройних формувань, заборону окремих організацій та інші рішучі дії. Сам В.Вернадський, відмічаючи небажані, руйнівні наслідки господарювання людини на землі, вважав їх тимчасовими. Він вірив у людський розум, гуманізм наукової діяльності, перемогу добра та краси [14, с.159].

Таким чином, концепцію ноосфери слід приймати як символ віри, як ідеал розумного людського втручання в біосферні процеси під впливом наукових досягнень. У ноосферному контексті цільової функції державної політики покладено зміцнення економічної безпеки держави, пріоритетним напрямом доцільно визначити не лише модернізацію офіційних інститутів регулювання ринку, але й розвиток неформальних інститутів громадянського суспільства, державно-приватного партнерства, інституціональної інфраструктури. На думку В.Воронкової, прогрес ноосферної якості життя як провідний показник ноосферо-економічного прогресу допомагає окремому індивідууму результативно вирішувати проблеми, здійснювати раціональний вибір, генерувати інноваційні матриці культури. Ноосферу як глобальну оптимізовану соціально-економічну систему слід уявити як комплекс чотирьох взаємопов'язаних підсистем: 1) природної (вода, повітря, клімат, флора, фауна); 2) економічної (населення, промисловість, сільське господарство, транспорт); 3) соціокультурної (наука, мистецтво, охорона здоров'я, освіта, релігія); 4) етносоціальної (побут, традиції, звичаї, мова) [4, с.50].

Висновки

Отже, системна динаміка взаємообумовленості елементів структури державної безпеки зумовлює її цілісність. Вхідними параметрами системи економічної безпеки є невизначеність, ризики й загрози. Вихідні параметри визначають властивості системи безпеки: стійкість, адаптивність (приспосовуваність), інерційність, кумулятивність. З позицій методології теорії системної динаміки політично безпечною доцільно вважати систему, засновану на безконфліктному механізмі узгодження інтересів господарюючих суб'єктів, які забезпечують стійкість, адаптивність, самоорганізацію та розвиток національної економіки. Структурна побудова моделі складу системи державної безпеки представляє собою цілеорієнтовану, холістичну, взаємодіючу сукупність підсистем, які охоплюють соціальні, духовні, економічні основи функціонування, а також відношення між ними.

Таким чином, засади ноосферного безконфліктного співіснування передбачають поєднання трьох види еволюції – природної, соціальної і власне діяльнісної, у центрі якої людина розглядається як міра всіх речей. Перш за все ноосферне мислення повинно бути сформовано на основі наукового менеджменту, виходити з синергетичного і нелінійного бачення шляхів подолання загальноцивілізаційних проблем, у контексті яких можливий альтернативний перехід від техногенної моделі розвитку, у якій людина протиставляється природі до коеволюційної моделі існування людства, модель якої акцентує увагу на формуванні ноосоціогенезу.

Список використаних джерел

1. Арцибасов И. Н., Егоров С. А. Вооруженный конфликт: право, политика, дипломатия - М.: Международные отношения, 1989. – 248 с.
2. Воєнні конфлікти другої половини ХХ століття: Зб. наук. статей. За ред. С. В. Кульчицького – К.: Ін-т історії Укр., 2004. – 100 с.
3. Воронкова В. Г. Ноосферне управління в системі державної влади України. Інститут Президента України в системі державної влади України: матеріали наукової конференції. - К.: Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2014. – 472 с.
4. Воронкова В. Г. Формування ноосферної концепції регіону в умовах глобалізації. Запорожське і Запорожська область на пути к ноосферной цивилизации. Материалы научно-практической конференции 23-25 ноября 2012г. /под ред. канд. ист. н., проф. Ж.Д.Малаховой. - Москва - Запорожье: 2012. - 338с.
5. Воронкова В.Г. Формирование нового мировоззрения, нового человека, нового общества будущего // Антропологічні виміри філософських досліджень, 2013.- вип. № 3. - С.69-80.
6. Гуменюк А. М. Безпека структурно-інституціональної трансформації економіки регіону: теоретичні основи та прикладні аспекти : монографія / Анатолій Маркович Гуменюк. - К. : НІСД, 2014. – 468 с.
7. Дяченко В. І., Цюрупа М. В., Шумський П. В. Міжнародне гуманітарне право: філософсько-правова доктрина регулювання збройних конфліктів: Ч. I. Історія становлення. – К.: Сфера, 1999. – 128 с.
8. Інститут Президента України в системі державної влади України: матеріали наукової конференції. - К.: Видавничо - поліграфічний центр "Київський університет", 2014. – С.12-16
9. Конфликтология: Хрестоматия / Составитель Н.И. Леонов. - 2-е изд., стер. - М.: МПСИ; Воронеж: Изд-во НПП "МОДЭК", 2003. - 304 с.
10. Осьмачко С. Г. Красная Армия в локальных войнах и военных конфликтах (1929 - 1941 гг.): боевой опыт и военная политика. – Ярославль.: Ярославский зенитный ракетный ин-т противовоздушной обороны, 1999. – 221 с.
11. Перспективи та напрями модернізації політичної системи України: монографія /за ред. Кіндратець О.М. - Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2014. - 338с.
12. Політика європейської інтеграції: Навчальний посібник / Під ред. д.ф.н., проф. В. Г. Воронкової. - К.: ВД "Професіонал", 2007. - 512с.
13. Політологія. Навчальний посібник. / Під ред. д.ф.н., проф. В.Г. Воронкової. - Запоріжжя: Видавництво ЗДІА, 2008. - 232с.
14. Сергієнко Т. І. Генезис політичних конфліктів сучасності в контексті ноосферної концепції В.Вернадського // Социальные и технологические аспекты ноосферы современного общества. Сборник научных трудов. Материалы II Международной научно-практической конференции 5 декабря 2014г. / Под ред. к.и.н., проф. Ж.Д.Малаховой. - Москва-Киев - Запорожье -Желтые Воды: 2014. - С.154-159.

REFERENCES

1. Artsybasov J.H ., Egorov S. A. Vooruzhenny Conflict : law, politics, diplomacy - M .: The International relations, 1989. - 248 s.
2. Military conflicts second half of the XX century : Coll. Science. articles. Ed. Kulczycki S.V. - K. : Ince of History Eng., 2004. – 100 s.
3. Voronkova V.G. Noosphere management system of the government of Ukraine. Institute President of Ukraine in the government of Ukraine : materials of scientific conferences. - K. : Publishing and Printing Center "Kyiv University", 2014. - 472 s.

4. Voronkova V. G. *Concept noosphere formation region in the context of globalization. Zaporozhe Zaporizhzhya region and to noosfernoy WAYS for civilization. Materials of scientific conference 23-25 November 2012 / Pod red .kannn. ystor. n. Sci. Zh .D. Malahovoy. - Moscow - Zaporozhe, 2012. – 338 s.*

5. Voronkova V. G. *Formation of a new worldview, a new man, a new society of the future // Anthropological dimensions of philosophical studies, 2013.- Vol. № 3. - Pp.69-80.*

6. Gumenyuk A. M. *Security structural and institutional transformation of the regional economy: the theoretical foundations and practical aspects: monograph / Anatoliy Markovich Gumenyuk. - K., NISS, 2014. - 468 s.*

7. Dyachenko V. I. , Tsyurupa M. V., Shumsky P. V. *International humanitarian law: the philosophical and legal doctrine regulating armed conflicts: Part I. The history of. - K.: Scope, 1999. - 128 s.*

8. *Institute of the President of Ukraine in the government of Ukraine: materials of scientific conferences. - K. : Publishing - Printing Center "Kyiv University", 2014. Pp.12-16.*

9. *Conflict resolution : A. Reader / N.I. Leonov. – 2 nd ed., Erased. - M.: MPSY; Voronezh: Izd NPL "MODEK" 2003. - 304 s.*

10. Osmachko S. G. *Krasnaya lokalnyh Army in wars and conflict voennyh (1929 - 1941 biennium.): Bovey Experience and Military policy. – Yaroslavl: Yaroslavl zenytnyy raketnyy in-t protyvozvuzdushnoy defense, 1999. - 221 s.*

11. *Prospects and directions of modernization of political system of Ukraine: monograph / ed. Kindratets O.M. - Zaporozhye, Zaporizhzhya National University, 2014. – 338 s.*

12. *The policy of European integration: Textbook / Ed. V.Voronkovф. - K .: Publishing House "Professional", 2007. – 512 s.*

13. *Politics. Tutorial. / Ed. professor. V.G. Voronkova. - Zaporozhye: DIG Publishing, 2008. – 232 s.*

14. Serhiyenko T. I. *The genesis of modern political conflicts in the context of the concept of the noosphere Vernadsky // Sotsyalnye and Technological aspects noosferы sovremennoho society. Collections of the Scientific Labor. Materials II Mezhdunarodnoy scientific conference 5 December 2014h. / Ed. k. i. n., prof. Zh .D. Malahovoy. - Moscow-Kiev - Zaporozhe -Zhelytye water: 2014 - Pp.154-159.*

СЕРГИЕНКО Т. И. - кандидат политических наук, доцент; доцент кафедры менеджмента организаций и управления проектами Запорожской государственной инженерной академии

(Запорожье, Украина) E-mail: sparkle777@rambler.ru

ОСОБЕННОСТИ СОВРЕМЕННЫХ КОНФЛИКТОВ В КОНТЕКСТЕ НООСФЕРНОЙ КОНЦЕПЦИИ В.ВЕРНАДСКОГО

В данной статье предметом, темой и целью работы есть особенности современных конфликтов в контексте ноосферной концепции В.Вернадского. В статье проводится теоретический анализ конфликтов, таких как политический конфликт, внутривнутриполитический, военный конфликт. Также, рассмотрены теоретические аспекты ноосферной концепции В.Вернадского. Исследована сущность и значение конфликта. Предложены рекомендации по предупреждению конфликтов на государственном уровне, их профилактики и ослабления.

Ключевые слова: ноосфера, биосфера, государство, конфликт, политический конфликт, внутривнутриполитический конфликт, политика, отношения, интересы, концепция ноосферного развития.

SERGIENKO, TATYANA - candidate of political sciences, associate professor; assistant professor of organizational management and project management Zaporozhye State Engineering Academy

(Zaporozhye, Ukraine) E-mail: sparkle777@rambler.ru

**FEATURES OF CURRENT CONFLICTS IN THE NOOSPHERE CONCEPT OF
V.VERNADSKY**

In this article the theoretical aspects of noosphere concepts of Vernadsky are given. The essence and meaning of conflict is investigated. Recommendations for the prevention of conflicts at the State level, their prevention and relief are given. Also the theoretical aspects of noosphere concepts of Vernadsky are analyzed. The essence and significance of the conflict is analyzed. The proposed guidelines for the prevention of conflicts at the State level, their prevention and relief are proposed.

Keywords: noosphere, biosphere, power, conflict, political conflict, politics, relationships, interests, the concept of noosphere.

*Рекомендовано до публікації д-р філос.наук, проф. Рижовою І. Г.
Дата надходження рукопису 12.12.2017*